SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2241

av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S)

Stopp för lönestöld

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett förbud mot lönestöld, särskilt otillbörliga krav på återbetalning av utbetald lön, med beaktande av erfarenheterna från Norge och den svenska arbetsmarknadsmodellen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Arbetsgivare som kräver tillbaka en del av de anställdas lön för att de ska få behålla jobbet utnyttjar människor i en utsatt situation. Sådana krav kan användas för att kringgå lönevillkor och ge sken av att en arbetsgivare följer reglerna, trots att den anställde i praktiken får behålla en betydligt lägre lön.

Det kan exempelvis handla om att en arbetsgivare betalar ut den lön som krävs för ett arbetstillstånd och sedan kräver att arbetstagaren lämnar tillbaka en del av pengarna. Återbetalningen kan ske direkt till arbetsgivaren eller genom någon annan. Den kan också döljas bakom oskäliga avgifter.

Den som är beroende av sin arbetsgivare för både försörjning och möjligheten att stanna i Sverige har ofta svårt att säga ifrån. Det gör människor särskilt sårbara för denna form av utnyttjande.

Lönestöld drabbar inte bara den enskilde arbetstagaren. Den bidrar också till lönedumpning och osund konkurrens. Seriösa företag ska inte konkurreras ut av arbetsgivare som tar tillbaka de anställdas löner.

Norge har infört särskild strafflagstiftning mot lönestöld. Erfarenheterna därifrån bör tas till vara när Sverige ser över hur skyddet för arbetstagare kan stärkas. En svensk reglering måste samtidigt utformas utifrån den svenska arbetsmarknadsmodellen och med respekt för parternas ansvar för lönebildningen.

Delegationen mot arbetslivskriminalitet har pekat på skäl att överväga ett förbud mot förfaranden där utbetald lön på ett otillbörligt sätt återförs till arbetsgivaren. Regeringen bör ta detta vidare och utreda hur ett uttryckligt förbud mot lönestöld kan utformas och vilka sanktioner som behövs.

Ett sådant förbud ska träffa otillbörligt utnyttjande och tydligt skiljas från vanliga lönetvister, lagliga avdrag och återkrav efter felaktiga utbetalningar. Den som arbetar ska få behålla den lön som han eller hon har rätt till.

Johan Büser (S) *Amalia Rud Stenlöf (S)*